

Κοινωνία (/10808) › Παιδεία-Έρευνα (/10808/10839)

Προσφυγόπουλα στο σχολείο: Ένα πρωτόγνωρο εγχείρημα

΄ΕΝΤΥΠΗ ΕΚΔΟΣΗ

Δημοσίευση: 20 Οκτωβρίου 2018 19:00

Του Αριστείδη Καλάργαλη*

Όπως σήμερα, έτσι και πριν εκατό χρόνια τα νησιά του Βορείου Αιγαίου δέχτηκαν μεγάλο αριθμό προσφύγων. Στην περίπτωση των δύο διωγμών (1915, 1922) συνέβαλαν επιπλέον οι ποικίλοι δεσμοί των κατοίκων της Ανατολής με τα νησιά.

Τι κάνουμε με τόσους ανθρώπους, όπως και να τους χαρακτηρίσουμε, είναι το διαχρονικό ερώτημα. Αν σήμερα εύκολα λέγεται το «να φύγουν στην Ευρώπη, εκεί θέλουν να πάνε», σκεφτείτε πώς προσλαμβάνεται το αίτημα για απομάκρυνση από τη Λέσβο των ομόφυλων και ομόθρησκων Μικρασιατών προσφύγων. «Αι εβδομήντα χιλιάδες των ατύχων τούτων υπάρξεων, αι συγκεντρωθείσαι εις την νήσον μας, τι θα πράξωσιν όταν παύση το επίδομα; Εάν η κυβερνητική μέριμνα δεν επαρκεί να προμηθεύσει τον άρτον των 70.000 ψυχών. Πρέπει να δοθή εργασία εις αυτούς και δέον τάχιστον να ληφθή πρόνοια όπως κρατηθώσιν επί της νήσου μόνον τόσοι πρόσφυγες όσοι δύνανται να εργασθώσιν επ' αυτής και να κερδίσωσιν τον άρτον των» γράφει η εφημερίδα «Σάλπιγξ» της Μυτιλήνης στις 24 Ιουνίου 1915.

Η ίδια κοινωνική ανησυχία υπάρχει και το 1922. «Καράβια πηγαينوέρχονταν κι αγκυροβολούσαν έξω από το λιμάνι ξεφορτώνοντας το ανθρώπινο φορτίο, στοιβαγμένο σε βάρκες και σε μαούνες, πότε στην Πετρόσκαλα και πότε στο Κουμερκάκι. Βάρκες και ψαρόβαρκες έδεναν στην προβλήτα του λιμανιού της Απάνω Σκάλας. Άνθρωποι κάθε φύλου και ηλικίας, όπου περισσευαν οι ηλικιωμένοι, οι χήρες και τα ορφανά, συγκεντρωμένοι σε μικρές ομάδες, βουτηγμένοι μέσα στη συμφορά, γέμιζαν τα μουράγια, τα πάρκα, τους δρόμους, τα σχολεία, τις αποθήκες, τις εκκλησιές» γράφει η συγγραφέας Μαρία Αναγνωστοπούλου.

Οι ανάγκες σίτισης, στέγασης και περίθαλψης είναι καθημερινές και επιτακτικές. Η υποστήριξη γίνεται με κάθε τρόπο: συσσίτια, έρανοι, λαχειοφόροι αγορές, πωλήσεις κεντημάτων και πλεκτών, γιορτές υπέρ προσφύγων. Τότε δημιουργήθηκαν από κατοίκους «Επιτροπές Προσφύγων», «Σύνδεσμοι Κοιμών και Δεσπονίδων» και

Πηγή: <http://www.avgi.gr/article/10767322>

x

«Παροχής Εργασίας», αλλά και το «Ταμείο Περιθάλψεως Προσφύγων» από την Πολιτεία. Σήμερα υπάρχει η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ, η UNICEF και πλήθος ΜΚΟ. Τότε υπουργείο Περιθάλψεως, τώρα Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Και τότε, και τώρα ξεχωριστή φροντίδα χρειάζονται τα παιδιά. Από το 2016 άρχισαν να λειτουργούν τάξεις υποδοχής στα νησιά του Βόρειου Αιγαίου (Λέσβο, Χίο και Σάμο). Και από φέτος Δομές Εκπαίδευσης και Υποστήριξης Προσφύγων. Ο αριθμός των μαθητών διαρκώς μεταβάλλεται, καθότι υπάρχει συνεχής μετακίνηση ατόμων στην υπόλοιπη Ελλάδα. Όμως έχει διαπιστωθεί ότι και ο ελάχιστος χρόνος φοίτησης συμβάλλει στην κοινωνικοποίηση των παιδιών, αλλά και στην ψυχική ισορροπία των οικογενειών τους.

Για να φτάσουμε στη σημερινή κατάσταση, με τη φοίτηση μαθητών προσφύγων και στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης, συνέβαλαν πολλοί: εκπαιδευτικοί, διευθυντές, γιατροί, νοσηλευτές, γονείς, Τοπική Αυτοδιοίκηση, πολίτες, δημοσιογράφοι κ.ά. Ξεπεράστηκαν καθημερινά προβλήματα, οργάνωσης, οικονομικά, μεταφοράς, επικοινωνίας, αλλά και διαφωνίες και αντιθέσεις.

Αισθανόμαστε ευτυχείς όσοι συμμετέχουμε στο πρωτόγνωρο αυτό εγχείρημα παροχής εκπαίδευσης σε μαθητές πρόσφυγες, οι οποίοι προέρχονται από πολλές χώρες, με διαφορετικούς πολιτισμούς και Ιστορία, θρησκείες, μιλούν αρκετές γλώσσες, είναι κατατρεγμένοι, αλλά όλοι επιθυμούν μια άλλη, νέα ζωή.

Μακάρι κάποτε να επισκέπτονται τα νησιά μας ως τόπους προσκυνήματος, όπου βρήκαν μια αγκαλιά, τους δόθηκαν φροντίδα και υποστήριξη και συνάντησαν ανθρωπιά.

**Ο Αριστείδης Καλάργαλης είναι δάσκαλος, διδάκτορας Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας. Σήμερα είναι περιφερειακός διευθυντής Εκπαίδευσης Βορείου Αιγαίου*